

Соціально відповідальне підприємство, таким чином, – це соціально-економічний інститут для якого прагнення отримати прибуток ґрунтується на соціально-моральних цінностях і цілях.

УДК 338.45

Ігор Стойко, к.т.н. доцент

Лілія Мельник, інженер

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ЄВРОПА 2020: СТРАТЕГІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО, СТІЙКОГО І ВСЕОСЯЖНОГО ЗРОСТАННЯ

Анотація. Розглянуто основні пріоритети стратегії інтелектуального, стійкого і всеосяжного розвитку Євросоюзу «Європа 2020» у контексті напрямків економічного розвитку України і участі українських учених у спільних проектах програми.

Ключові слова: «Європа 2020», *флагманські ініціативи, євроінтеграція, інновації.*

Igor Stoyko, Liliya Melnyk

EUROPE 2020: A STRATEGY FOR SMART, SUSTAINABLE AND INCLUSIVE GROWTH

Abstract. The main priorities of the strategy of intelligent, sustainable and comprehensive development of the European Union «Europe 2020» in the context of areas of economic development of Ukraine and the participation of Ukrainian scientists in joint projects program.

Keywords: «Europe 2020» *flagship initiatives, European integration, innovation.*

У березні 2010 року Європейською Радою була затверджена стратегія соціально-економічного розвитку Євросоюзу на період до 2020 року «Європа 2020: Стратегія інтелектуального, стійкого і всеосяжного зростання» («Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth»), в якій викладено уявлення про соціальну ринкову економіку Європи в 21 столітті, скориговану з урахуванням уроків кризи. «Лісабонську стратегію» 2000-го року має замінити нова програма розвитку «Європа 2020», що забезпечить високий рівень зростання та зайнятості в ЄС.

У стратегії «Європа 2020» на перший план висуваються три взаємодоповнюючих пріоритети:

- інтелектуальне зростання: розвиток економіки, що спирається на знання та інновації;
- сталий розвиток: сприяння більш ефективному використанню ресурсів, створенню більш екологічної, і, найголовніше, більш конкурентоспроможної економіки;
- інклюзивна розвиток: створення економіки з високим рівнем зайнятості працездатного населення, що забезпечує згладжування соціальних і територіальних відмінностей.

Європейська Комісія запропонувала «сім флагманських ініціатив» для стимулювання прогресу по кожному з пріоритетних напрямів:

- «Інноваційний Євросоюз» (Innovation Union), із завданням покращити загальні умови для досліджень та інновацій і полегшити їм доступ до фінансування, з

тим, щоб новаторські ідеї перетворювалися на товари та послуги, що забезпечують економічне зростання і створюють робочі місця;

- «Молодь в русі» (Youth on the move). Мета цієї ініціативи – підвищити ефективність освітніх систем і допомогти молодим людям вийти на ринок праці.

- «Європейська програма дій в галузі цифрових технологій» (A digital agenda for Europe) із завданням прискорити впровадження високошвидкісного Інтернету і скористатися перевагами єдиного ринку електронних послуг для населення та комерційних компаній.

- «Ресурсно-ефективна Європа». Тут мета – відокремити економічне зростання від зростання використання ресурсів, підтримати перехід до «низьковуглецевої» (low carbon) економіки, збільшити використання відновлюваних джерел енергії, модернізувати транспортний сектор і сприяти підвищенню енергетичної ефективності.

- «Індустріальна політика в епоху глобалізації» (An industrial policy for the globalisation era) повинна поліпшити умови ведення ділової діяльності, особливо для малих і середніх підприємств, а також сприяти створенню сильної і стійкої промислової бази, конкурентоспроможної в глобальному масштабі.

- «Програма з оволодіння новими навичками і створення нових робочих місць» (An agenda for new skills and jobs) ставить за мету модернізувати ринки праці і відкрити для людей нові можливості за рахунок розвитку їх навичок протягом усього їхнього життя, з тим, щоб підвищити рівень зайнятості працездатного населення і забезпечити кращий баланс попиту і пропозиції на ринку праці, в тому числі за рахунок мобільності робочої сили.

- «Європейська програма по боротьбі з убогістю» (European platform against poverty) повинна забезпечити згладжування соціальних і територіальних відмінностей, з тим, щоб плоди, отримані від економічного зростання, і робочі місця ділилися широко, і щоб люди, що живуть в умовах убогості і соціальної ізоляції, отримали можливість жити в гідних умовах і приймати активну участь в житті суспільства.

Нещодавно служба дослідження громадської думки Європейської комісії «Євробарометр» опублікувала результати проведеного в 27 країнах – членах Європейського Союзу опитування, спрямованого на з'ясування ставлення громадян до науки і технологій. Ці дані становлять особливий інтерес у зв'язку з підтримуваною Європейським Союзом інтеграцією України в європейський дослідницький простір.

Результати дослідження громадської думки свідчать про те, що 79% європейців цікавляться науковими відкриттями і новими технологічними розробками. Таких європейців більше, ніж громадян, які слідкують за новинами спорту (65%), культури і мистецтва (69%), а також політики (68%).

Звертає на себе увагу також думка європейців про роль самих учених в інформуванні широкої громадськості про наукові відкриття та нові технологічні розробки. Більшість із них (57%) вважають, що вчені докладають замало зусиль для популяризації серед громадян результатів своєї наукової роботи.

Ставлення європейців до рівня фінансування наукових досліджень у Європейському Союзі розподілилося таким чином: 31% вважають його недостатнім, 32% – адекватним і лише 7% – надто високим. Примітно, що 17 червня 2010 року Європейська рада затвердила нову європейську стратегію розвитку «Європа 2020», що включає п'ять пріоритетів, з яких другим є поліпшення умов для наукового і технологічного розвитку, зокрема збільшення до 3% ВВП сукупного рівня державного та приватного інвестування у ці галузі.

Аналізуючи аналогічні опитування в масштабах України, можна стверджувати, що для українців ці відсотки будуть на половину меншими, що вказує як на набагато нижчий рівень життя українців і у зв'язку з цим зміною життєвих пріоритетів.

Більшість європейців (64%) вважають, що Європейський Союз має розвивати співробітництво з ученими третіх країн. На цей час програма наукових досліджень і технологічного розвитку Європейського Союзу повністю відкрита для участі українських учених у спільних проектах та одержання фінансової підтримки. Українські наукові організації навіть можуть виступати координаторами таких проектів. В Україні працює Офіс спільної підтримки інтеграції України в європейський дослідницький простір, який фінансується Європейським Союзом згідно з політикою європейського сусідства і партнерства.

УДК 330

Світлана Хрупович, к.е.н., доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ІСТОРИЧНІ РОЗВІДКИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ

Анотація. Проаналізовано історичні факти запровадження пенсійної системи в Україні. Визначено проблематичні питання фінансування дефіцитного пенсійного фонду

Ключові слова: соціальне страхування, пенсіонери, трансферти з бюджету.

Svitlana Khrupovych

HISTORICAL SEARCHES OF INTRODUCTION THE PENSION SYSTEM

Abstract. The historical facts of introduction the the pension system are analysed in Ukraine. Defined problematic questions of financing the deficit of pension fund.

Keywords: social security, pensionaries, a budget's transferty.

Вважають, що пенсії вигадав Юлій Цезар для виплати військовослужбовцям. За кілька століть саме ці пенсії та ряд інших соціальних виплат стали однією з причин краху римської імперії. Надалі пенсії були формою винагороди. Їх видавали за заслуги, як держава, так і приватні особи та різні організації. Разом із розширенням демократії політики виявили, що можуть легко маніпулювати виборцями, надаючи їм безповоротні допомоги у вигляді трансфертів із бюджету. Пенсійну систему у вигляді, що досить нагадує нинішній, запровадив перший рейхсканцлер Німецької імперії Отто фон Бісмарк, метою якої було досягнення кращої керованості суспільства та усунення з політичної арени невігідних опонентів. Забезпечення у старості за рахунок платників податків було лише засобом для досягнення цієї мети.

Соціальне страхування традиційно здійснюється за рахунок оподаткування заробітної плати. Чим більші ці податки, тим вищі стимули ухилятися від них. З одного боку, це приводить до зростання безробіття, з іншого – працюючі ідуть у тінь. Це змушує державу ще більше збільшувати податки на зарплату, так як передвиборні обіцянки потрібно фінансувати. Адже про дохідну частину бюджету згадують після виборів, так як потрібно підтримати обіцяну перед виборами видаткову частину держбюджету.

Сьогодні в Україні та в більшості ринково-орієнтованих державах маємо позитивне збільшення тривалості життя, і негативний приріст народжуваності, що у сумі створює передумови для перегляду ефективності солідарної пенсійної системи, позаяк державна пенсійна сфера поступово почала ставати дефіцитною. Крім того, солідарна система почала проявляти одну із найголовніших своїх вад – зв'язок між тим,